

Přijďte domů, Afrika na vás čeká! vyzývá Ghana americké černochoy a nabízí jim levnou půdu. Vratí se taky Čeští a Slovenští cikáni zpátky do Indie?

- CZ24 News | 14. července 2020

GHANA: V nouzi poznáš přítele. Zatímco Spojenými státy otřásají protesty proti rasové diskriminaci a policejnímu násilí, pomoc nespokojeným Afroameričanům nabídl nečekaný partner – Ghana. Lídři této západoafrické země oznámili, že vřele přivítají své americké soukmenovce, kteří mají dost rasismu a útlatku. „Přijďte domů,“ láká ghanská vláda americké černochoy a mnozí z nich nad nabídkou vážně uvažují.

Američanka Kimberly Reesová sice Ghanu nikdy nenavštívila, ale už si ve vzdáleném státě plánuje svůj domov snů. Matka pěti dětí popisuje, že se ve Spojených státech necítí bezpečně. „Někteří z nás jsou už unavení. Prostě chceme žít někde, kde si nemusíme stále hlídat záda a bát se, že naše syny zastaví policie,“ řekla deníku Washington Post.

Útočiště Afroameričanům, kteří mají rasismu dost, nabídla právě Ghana, stát v Guinejském zálivu s více než 27 miliony obyvatel. Vláda země vyčlenila v centru státu 500 akrů půdy pro nově příchozí, kam se může vejít okolo půldruhého tisíce rodin. Pokud navíc přistěhovalci pochází z africké diaspory, nemusí uhradit registrační poplatky.

Nabídka se původně zrodila z veřejné kampaně s názvem Rok návratu, která v loňském roce přitáhla do Ghany rekordní počet turistů. Země byla v minulosti spolu s dalšími západoafrickými státy střediskem transatlantického obchodu s otroky a roku 2019 uplynula přesně čtyři staletí od příplutí první lodě s otroky ke břehům americké Virginie. Návštěvnost jen mezi lednem a zářím vzrostla o 45 % a nejvíce turistů bylo právě z USA.

Stát se nyní snaží z návštěvníků učinit trvalé obyvatele, a to i skrze levné nabídky půdy, placené průvodce a usnadněný proces naturalizace. „Chceme našim příbuzným připomenout, že existuje místo, kam mohou uprchnout – Afrika,“ řekla Akwasi Agyemanová, výkonná ředitelka státní agentury pro turismus Ghana Tourism Authority.

Američanka Reesová, která vlastní reklamní agenturu, o nabídce zaslechla od své kamarádky z Ghany. Jak popisuje Washington Post, svůj byznys může řídit odkudkoli, a na kontě má naspořené dostatek peněz. Těší se ale na změnu prostředí – v Ghaně nikdo nebude mít nářážky na její afro, které musela v práci v USA snášet.

Dalším důvodem pro stěhování je i strach o osud dětí. S ohledem na vysoký počet policisty zastřelených neozbrojených Afroameričanů se matka v USA bojí o svého mladého syna. V Ghaně mu podle ní nebezpečí nepřiměřeného policejního zákroku nehrozí. „Takhle to v Ghaně nefunguje. Nemusíte se bát jen proto, že jste černí,“ myslí si.

Afrika na vás čeká

Vláda a obyvatelstvo Ghany od začátku protestů projevují velkou empatii vůči demonstrujícím. V

hlavním městě Akkra probíhaly rozsáhlé demonstrace proti vraždě George Floyda a prezident země Nana Akufo-Addo v solidárním gestu věnoval Floydově rodině tradiční zdobenou látku kente.

Část obyvatel se také připojila k pietní akci za mrtvého muže, na které se skandovala slova "nemohu dýchat," která Floyd několikrát pronesl před svou smrtí, zatímco mu na krku klečel policista.

„Nadále vítáme s otevřenou náručí všechny naše bratry a sestry," uvedla Barbara Oteng Gyasiová, ministryně turismu, během ceremoniálu na památku Floyda. „Nemusíte navždy zůstat tam, kde vás nechtějí. Máte na výběr, Afrika na vás čeká," řekla politička ve svém proslovu.

Ghana je vůči "návratu" svých amerických soukmenovců velmi otevřená od samého počátku své nezávislosti. Bývalá britská kolonie ji získala v roce 1957 a prvním premiérem se stal levicově orientovaný politik Kwame Nkrumah, vlivný vůdce antikoloniálního hnutí a stoupenec panafricanismu.

Nkrumah si do Ghany zval mnoho představitelů hnutí za občanská práva v USA, včetně Martina Luthera Kinga mladšího. Afroameričany se snažil přesvědčit, ať přesídlí do Ghany a vybudují zde společně nový národ. „Premiér věřil, že nezávislost Ghany je bezvýznamná, pokud nebudou osvobozeni všichni lidé s africkými kořeny," řekl pro Washington Post profesor občanských práv z virginské univerzity Kevin Gaines.

Mnozí Afroameričané již tehdy nabídku přijali, mezi nimi například významná aktivistka a advokátka Pauli Murrayová, která následně učila na právní fakultě univerzity v Akkře a pomáhala novému státu rozvinout právní strukturu. Výzvy k imigraci přerušil puč v roce 1966, který Nkrumaha sesadil a zavedl autokratický režim.

✖ Pauli Murray, americká aktivistka, právnička a bojovnice za práva žen v Ghaně prožila část svého života a na univerzitě v Akkře vyučovala práva.

Dnes žije v Ghaně asi 3000 amerických imigrantů. Někteří z nich mají mezi místními nálepku boháčských přistěhovalců, vláda se ale snaží zajistit soudržnost. Občany například vyzvala, aby nově přistěhovalým černochům neříkali "cizinci" a ve vládních kampaních jsou označováni jako "bratři a sestry."

Ne všichni se ale v Ghaně cítí vítáni - v zemi stále platí zákon z doby kolonialismu, který zakazuje homosexualitu. Ačkoli je relativně málo využíváný, je zdrojem stížností ze strany ghanských LGBT aktivistů, kteří se jím cítí být diskriminováni.

Pocit domova

Turistický zájem je ale i tak vysoký, a to i přes cestovní omezení spojená s koronavirem. Nespokojenost Afroameričanů totiž v USA roste, a to nejen z důvodu policejního násilí, ale i kvůli disproporčnímu šíření covidové nákazy, která zasáhla černošskou komunitu mnohem hůře než bělochy.

Tweety prezidenta Trumpa, ve kterých demonstranty nazval gaunery, nebo sdílení videa, na němž jeho fanoušek křičí heslo "bílá síla" napjatou situaci ještě více eskalují. „V tomhle politickém klimatu není divu, že se sem lidé chtějí dostat co nejdříve," říká pro Washington Post Maurice Cheetham, který provozuje cestovní kancelář v Akkře.

Ghana láká na nízké ceny, možnosti investic v rozvíjejícím se průmyslu i krásnou přírodu a pláže. Země učarovala Afroameričance Khadijah Pollyové, která do ní původně zavítala jen na krátkou návštěvu.

„Když jsem sem poprvé přijela, měla jsem nízká očekávání. Ale pak jsem dostala zvláštní pocit, jako kdybych byla doma. Pomyslela jsem si – aha, tak takové to je, prostě se jen procházet,” říká nadšeně žena, která následně zažádala o tříleté vízum a v zemi si plánuje budoucnost. Frustraci a ponižování již nechce snášet, v Ghaně může být podle vlastních slov svobodná a veselá.

Podobně se cítí i Reesová, která se chystá koupit dům nedaleko města Kumasi na jihu země. Nemovitosti jsou levné a žena miluje místní architekturu. Že ještě v západní Africe nikdy nebyla, ji netrápí. Její přítel je z Ghany, letenku do Akkry má již zajištěnou a nyní studuje Twi, jeden z místních dialektů. O dvojím občanství stále uvažuje. „Ghana je země míru. To chceme zažít. Chceme se spojit s našimi předky. Chceme naše děti učit naši skutečnou historii,” uzavírá Afroameričanka a odebírá se k plánům svého budoucího domu.